

AGRÁRMINISZTERIUM

**A Közös Agrárpolitika következő
ciklusa, különös tekintettel a
tejágazat
kilátásaira**

Horváth Anikó Katalin

Agrárminisztérium

*IX. Tejágazati Konferencia
Gárdony, 2019. november 14.*

I. 2019. évi támogatási aktualitások

Területalapú támogatás - 2019. évi kérelmek*

- Összes alaptámogatást (SAPS) igénylő: 166 092 termelő
- Igényelt alaptámogatás (SAPS) jogosult területe: 4,98 millió hektár

Jogcím megnevezése	EUR/hektár	HUF/hektár (334, 83 HUF/EUR árfolyam)
Alaptámogatás (SAPS)	142,87	47 836
Zöldítés	80,83	27 065
Alaptámogatás+zöldítés	223,7	74 901
Fiatalköztartás támogatása	67,9	22 735

* Megjegyzés: előzetes adatok, MÁK 2019

Termeléshez kötött támogatások értékei - 1. (2019. évi kérelmek tükrében*)

Megnevezés	Igényelt egyed	Fajlagos támogatás	Keret
	darab	forint, 334,83 Ft/EUR	millió forint
Anyatehén	249 899	46 795	11 694,0
Hízottbika	81 795	18 381	1 503,5
Tejhasznú tehén	212 313	108 584	23 053,8

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A MÁK ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Termeléshez kötött támogatások értékei - 2. (2019. évi kérelmek tükrében*)

Megnevezés	Igényelt egyed, terület	Fajlagos támogatás	Keret
	hektár	forint, 334,83 Ft/EUR	millió forint
Szemes fehérjetakarmány	65 528	68 625	4 496,8
Szálas fehérjetakarmány	186 129	24 160	4 496,8

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A MÁK ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Átmeneti nemzeti támogatások keretei és fajlagos összegei* - 2019

ÁNT jogcím	Maximális fajlagos támogatás EUR/egyed, EUR/t	Tényleges fajlagos támogatás HUF/egyed, HUF/t	Tényleges boríték (millió HUF)
Húsmarha term. elválasztott	107,53	30 000	2 934,9
Anyatehén term. kötött	65,31	21 867	2 558,5
Szarvasmarha extenzifikációs támogatás term. elválasztott	98,66	30 000	2 323,3
Tejtámogatás term. elválasztott	0,0160	5,43	9 978,2

* 334,87 HUF/EUR árfolyamon

Előlegfizetési információk (2019. november 11.)

Jogcím	Érintett ügyfelek száma	Kifizetett előleg (HUF)
Területalapú támogatás (SAPS)	95 233	58,765 Mrd
Zöldítés	86 557	24,179 Mrd
Kistermelői támogatás	17 840	2,195 Mrd
Tejhasznú tehén (VCS)	2 766	11,61 Mrd
Hízott bika (VCS)	4 787	786 millió
Hízott bika (ÁNT)	6 255	2,717 Mrd
Szarvasmarha extenzifikációs (ÁNT)	1 707	2,161 Mrd
Nemzeti tejtámogatás (ÁNT)	3 964	9,809 Mrd

Forrás: MÁK

II. A Közös Agrárpolitika reformja

Közös Agrárpolitika értékei

- **Jövedelembiztonság, kiszámíthatóság:** A közvetlen kifizetések évente több, mint 170 ezer termelőhöz jutnak el, mintegy 4,9 millió hektár mezőgazdasági területet lefedve. Segítik a banki finanszírozást.
 - **Rugalmasság:** A jelenlegi rendszer kellő rugalmasságot biztosít a tagállami sajátosságoknak megfelelő támogatási formák kialakításához, és 2020-ig kiszámíthatóan áll a gazdák rendelkezésére.
 - **Célzott:** A termeléshez kötött támogatásokon keresztül a nagy élőmunka igényű, valamint érzékeny növénytermesztési és állattenyésztési ágazatok támogatására nyílik célzottan lehetőség. (+kisgazda, fiatal gazda)
 - **Vidéki életminőség:** Hozzájárul a vidéki térségek gazdasági aktivitásának fenntartásához (munkahelyek megőrzése, versenyképességi hátrányok leküzdése, beruházás).
 - **Generációváltás:** Eszköz a generációváltás előmozdítására mindkét Pillérben.
 - **Hozzáadott érték:** Az alapanyag-termelésen túl, pl. „zöld közjavak” előállítása.
-

A 2021–2027 közötti új MFF javaslat

EGYSÉGES PIAC, INNOVÁCIÓ ÉS DIGITÁLIS GAZDASÁG

187,4

1. Kutatás és Innováció
2. Európai stratégiai beruházások
3. Egységes piac
4. Világűr

KOHÉZIÓ ÉS ÉRTÉKEK

442,4

5. Regionális fejlesztés és kohézió
6. Gazdasági és monetáris unió
7. Az emberekbe, a társadalmi kohézióba és az európai értékekbe való befektetés

TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK ÉS KÖRNYEZET

378,9

8. Mezőgazdasági és tengerpolitika
9. Környezet és éghajlat-politika

MIGRÁCIÓ ÉS HATÁRIGAZGATÁS

34,9

10. Migráció
11. Határigazgatás

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEM

27,5

12. Biztonság
13. Védelem
14. Válságelhárítás

SZOMSZÉDSÁG ÉS A VILÁG

123

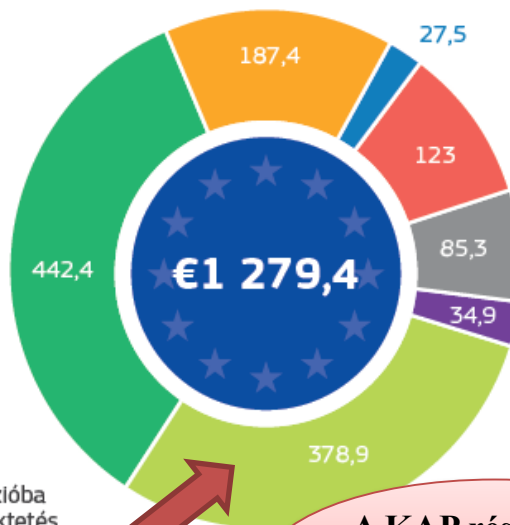
15. Külső tevékenység
16. Előcsatlakozási támogatás

EURÓPAI KÖZIGAZGATÁS

85,3

17. Európai közigazgatás

**A KAP részaránya
39%-ról 28,5%-ra
csökken!**

Az új KAP költségvetési vonatkozásai

- Az Európai Bizottság a **KAP költségvetés csökkentésére** tett javaslatot. Magyarország esetében az EMGA források 16,4%-kal, az EMVA források pedig 26,6%-kal csökkennének (2018-as árakon).
 - A KAP költségvetés **40%-át környezet- és klímavédelmi célokra** kellene fordítani.
 - Folytatódna a **közvetlen kifizetések** tagállamok közötti **konvergenciája**, amelynek finanszírozásban ezentúl minden tagállam részt venne.
 - A támogatások csökkentése esetében **sávós degresszió** (60-100e euró között), majd **kötelező capping** lépne életbe. Az összes közvetlen támogatási elem beszámítana, kötelező munkabér korrekcióval.
 - A **közvetlen támogatások és vidékfejlesztés közötti forrás-átcsoportosítás lehetősége megmaradna**, mindkét irányban 15%-os mértékben.
 - A **társfinanszírozási arányok csökkentését** javasolja a vidékfejlesztés esetében. Az uniós hozzájárulás minimális mértéke 20% lenne.
 - A Horizont Európa programból 2018-as árakon **8,9 Mrd euró kerülne az ágazathoz kapcsolódó kutatás és innováció ösztönzésére**.
-

Az új KAP specifikus céljai

Az új teljesítési modell fő irányvonalai

- Fókuszpontja egy közös KAP Stratégiai Terv mindkét pillérre, az Európai Bizottság formális jóváhagyásához kötve.
 - Megfelelőség-orientáció helyett **eredményorientált megközelítés**. Egy **egységes indikátorrendszer** segítené az eredmények bemutatását és a célok megvalósulásának nyomon követését, akár pénzügyi következményekkel.
 - **Megerősített környezeti kondicionalitás**, amely a korábbi 30%-hoz képest **az összes közvetlen kifizetés előfeltételévé válna**.
 - Számos elem a **kis- és közepes gazdaságok felé történő forrásátcsoportosítás** előmozdítására, az igazságosabb forráseloszlás céljával.
 - Növekvő figyelem fordul a **modernizáció, az innováció, a szaktanácsadás és a kockázatkezelés** irányába.
 - **Nagyobb tagállami mozgástér, egyszerűsítés, adminisztratív terhek csökkentése**: a jogszabályi javaslatok jelenlegi formájukban nem képesek megfelelni ezen elvárásoknak.
-

A közvetlen támogatások tervezett rendszere

TERMELÉSTŐL ELVÁLASZTVA NYÚJTHATÓ

Fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	kötelező elem
Fenntarthatóságot elősegítő, kiegészítő, átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatás	kötelező elemmé válna
Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	a DP boríték min. 2%-ának megfelelő összeget erre a célra kellene fordítani
Az éghajlat- és környezetvédelmi célokat szolgáló rendszerek (<i>eco-schemes</i>)	tagállami szinten kötelező, termelői szinten önkéntes

TERMELÉSHEZ KÖTÖTTEN NYÚJTHATÓ

Termeléstől függő jövedelemtámogatás	önkéntes elem, max. 10+2%
Gyapotra vonatkozó terményspecifikus tám.	kötelező elem az érintett tagállamokban

VAGY: Alternatívaként megmarad a kistermelői támogatás.

Az új KAP tervezett zöld felépítménye

**Klímavédelmi és
környezeti intézkedések
a II. pillérben**

Eco-scheme az I. pillérben

A gazdálkodók
számára önkéntes
lehetőségek

**Új, megerősített
feltételrendszer
(kiterjesztett
kondicionalitás)**

A gazdálkodók
számára
kötelező

Kiterjesztett kondicionalitás

- A **megerősített környezeti kondicionalitás** keretében meg kell felelni a jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek (**JFGK**) és a földterület helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára (**HMKÁ**) vonatkozó, a tervben meghatározott feltételeknek.
 - A zöldítés korábbi elemei közül az **állandó gyepterületek fenntartása**, az **ökológiai fókuszterületek kijelölése** és a **vetésforgó** alkalmazása is megjelenik az alapfeltételek között.
 - A kiterjesztett kondicionalitás a korábbi 30%-tól (zöldítés) eltérően **az összes közvetlen kifizetés és területalapú vidékfejlesztési beavatkozás előfeltételévé válna.**
-

Termeléshez kötött támogatások

- Célzottsága miatt **kiemelt jelentőségű eszköz** a hazai mezőgazdaság, azon belül is a munkaigényes ágazatok támogatásában.
- Továbbra is **fennmarad**, önkéntes elemként.
- A kedvezményezett **ágazatok köre nem változna** érdemben.
- A korábbi 13+2% helyett azonban **10+2% lenne adható** termeléshez kötve, egy eleve szűkülő pénzügyi keretből.
- Célunk, hogy továbbra is lehessen 13+2%-ot adni, valamint eltörölni a szektorális megkötéseket (így pl. a sertés, baromfi, dohány ágazat is bekerülhetne). */2019 márciusában 7 tagállam közös nyilatkozatban 23+2%-ot kért/*

+ Szeretnénk elérni az **átmeneti nemzeti (ÁNT) támogatások** továbbvitelének, és fokozatos kivezetésének lehetőségét 2020 után.

Vidékfejlesztés I.

Vidékfejlesztés II.

- Az EMVA kikerül a CPR hatálya alól.
 - **Csökkennének a társfinanszírozási arányok:**
 - 70% a kevésbé fejlett, leszakadó térségek esetében.
 - 43% az egyéb régiókban.
 - 65% a természeti hátránnyal érintett területekre.
 - 80% a fenntartási kötelezettségekre, kötelező előírások miatt hátrányos földterületekre (Natura, VKI), nem termelő beruházásokra+EIP, LEADER.
 - 100% az I. Pillérből átcsoportosított összegekre.
 - Az EMVA források 5%-át LEADER-re, **legalább 30%-át** pedig **környezetvédelmi célkitűzésekre** kellene fordítani.
 - Megmarad a **vissza nem térítendő beruházási támogatások** túlsúlya.
 - Emelkedik a fiatal gazdáknak adható támogatás (100e EUR).
 - Kötelező marad a kockázatkezelés.
 - Célunk továbbá az **öntözésre vonatkozó szabályok enyhítése**, valamint a **biztosítékmentes előlegfizetés** lehetőségének megteremtése.
-

Az új rendszerben rejlő kockázatok

- A Bizottság **szűkülő források mellett egyre többet követel** a gazdáktól.
 - A **Stratégiai tervezés bevezetése az I. Pillérben mélyreható újítás**, amely számos kockázatot hordoz magában. (Rövid időkeret, bizonytalan tervezés, túlzott adminisztratív terhek, a bizottsági értékelés oldalán sok szubjektív elem).
 - Az indikátorrendszer működőképessé tétele az I. Pillérben az első években kiemelkedő többletterhet jelent majd, ugyanakkor azok **alakulása sok esetben nem a tagállamon vagy a termelőn múlik** majd, ezért azokhoz **nem lehet automatikus pénzügyi következményeket rendelni**.
 - Érdemi egyszerűsítés a Bizottság szintjén várható, **tagállami szinten a terhek növekedése** várható. Az egyszerűsítés felelősségét a tagállamokra hárítja.
 - A környezet- és klímavédelmi céloknak való megfelelési kényszer várhatóan **versenyképességi áldozattal jár**.
 - **Célunk**, hogy egy végrehajtható, tervezhető, valódi szubszidiaritást és egyszerűsítést lehetővé tevő közösségi szabályozás jöjjön létre.
-

Hol tartunk jelenleg?

- **Az osztrák és román elnökség jelentős erőfeszítéseket tett a reform dosszié előrehaladása érdekében, ám az új teljesítési modell lényegét jelentő, érzékeny kérdésekben nem tudott áttörést elérni.**
 - **Júliusban indult a finn elnökség,** amely a zöld felépítmény és az új teljesítési modell működésére koncentrálna irányítja a tárgyalásokat;
 - **Az Európai Parlament várhatóan novemberben folytatja a munkát a KAP-reform dossziét illetően;**
 - **Az Európai Bizottság 2019. október 31-én bemutatta az átmeneti rendelkezésekkel kapcsolatos javaslatát;**
 - **Az új Többéves Pénzügyi Keretről jelen állás szerint legkorábban 2020 februárjában születethet politikai megállapodás.**
-

Átmeneti rendelkezések

- Az Európai Bizottság **2019. október 31-én** mutatta be az átmeneti rendelkezésekkel kapcsolatos javaslatát;
 - Hatálya egy évre, a **2021-es évre** szól;
 - A **jelenlegi szabályok, de az új MFF** első évének keretösszegéhez igazítva kerülnek alkalmazásra;
 - **Főbb elemek:**
 - A SAPS-sal és a válságalappal ellentétben **az átmeneti nemzeti támogatások továbbvitelét nem teszi lehetővé.**
 - Lehetőség a többéves vidékfejlesztési programok, így az AKG és az őshonos fajok, az ökológiai gazdálkodás, az állatjóléti intézkedések és a LEADER átmeneti évben történő továbbvitelére.
-

A várható menetrend

<u>IDŐPONT</u>	<u>MÉRFÖLDKŐ</u>
2018. május-június	<i>Hivatalos jogszabályi javaslat a Többéves Pénzügyi Keretre (MFF), valamint a KAP-ra vonatkozóan.</i>
2019 második félév	<ul style="list-style-type: none">• Az új bizottságok felállása az EP-ben (július), valamint az új Bizottság megalakulása (december?).• Az átmeneti rendelkezésekkel kapcsolatos bizottsági javaslat bemutatása (2019. október 31.).
2020 első félév	<i>Politikai megállapodás az MFF-ről? (A Finn Elnökség tervei szerint akár már 2019 végén)</i>
2020 folyamán	<ul style="list-style-type: none">• Az ágazati alap jogi aktusok, valamint az átmeneti rendelkezések elfogadása.• <i>Az uniós végrehajtási jogszabályok várható elfogadása.</i>• <i>A nemzeti jogszabályok elfogadása + a stratégiai terv véglegesítése és benyújtása.</i> <p>(horvát majd német elnökség a Tanácsban)</p>
2021. január 1.	Új költségvetési ciklus és átmeneti év indul.
2022. január 1.	Az új KAP indulása?

III. A reform a tejágazat szemszögéből vizsgálva

Legfontosabb általános üzenetek

- **A banki finanszírozás** (előfinanszírozás, fedezetként történő beszámítás) **szempontjából jó hír**, hogy a közvetlen termelői jövedelemtámogatások szerkezete várhatóan alapvetően nem változik.
- Megmaradnak a vissza nem térítendő **beruházási támogatási lehetőségek**.
- A támogatási összegek alappillére 2020 után **a fenntarthatósági alap jövedelemtámogatás** lesz (felváltva a jelenlegi SAPS és zöldítés jogcímeit).
- **Erre** a mai rendszerhez hasonlóan **épülnek majd kötelező és választható elemek**: fiatal gazda-, termeléshez kötött-, redisztributív- és kistermelői támogatás (+öko-rendszerek, mint új elem);
- A kifizetések szerkezete tehát nem változik jelentősen, ugyanakkor **az igénybevételi és végrehajtási szabályok** várhatóan **bonyolultabbá válnak**;

Üzenetek a tejágazat számára

- Az ágazat jelenlegi **támogatási jogcímeinek többsége** várhatóan 2020 után is **fennmaradhat**, illetve meghirdethető lesz.
 - A **KAP teljes költségvetése azonban várhatóan csökkenni fog**, így pl. a termeléshez kötött támogatásokra fordítható összeg is.
 - Az **átmeneti nemzeti támogatások jövője egyelőre bizonytalan**, azonban ezt az elemet leszámítva a nemzeti támogatási jogcímek függetlenek a KAP reformjától.
 - Megmaradnak a **vissza nem térítendő beruházási támogatási lehetőségek**.
 - A VP-ben a **tej állatjóléti** intézkedés továbbvitelére megvan a szándék, nyilván döntés még nincs erről.
 - Megmarad a **válságalap** (intervenció és magántárolás is ebből).
 - Az **adminisztratív terhek növekedése** várhatóan nem a termelők szintjén lesz a leginkább érezhető.
-

Köszönöm a figyelmet!

